

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....
..... 2022 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

От acad. Николай Денков – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на националната програма за полярни изследвания „От полюс до полюс“ (НППИ) 2022-2025 г.*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 8, ал. 3 и чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на националната програма за полярни изследвания (НППИ) 2022 - 2025 г.

НППИ 2022-2025 има комплексен характер и надгражда предишната НППИ 2016 - 2021. В нея е отделено особено внимание на получаването на нови резултати за климатичните промени и планираните бъдещи изследвания в Арктика - приоритетна тема на Европейския съюз. Изпълнението на заложените дейности се основава на използването на наскоро придобития с финансиране от Националната пътна карта за научна инфраструктура (НПКНИ) научно-изследователски кораб „Св. Св. Кирил и Методий“ (НИК) и в програмата е предвидено ежегодното му плаване до Антарктика. Това се очаква да предостави нови хоризонти пред българските учени,

да повиши значително качеството на научните им резултати, както и да засили позициите на България като морска и полярна държава.

Генералната дългосрочна цел на НППИ 2022-2025 е провеждане на мултидисциплинарни научни изследвания и мониторинг на компоненти от полярната околна среда. Тя ще се постигне чрез изграждането на устойчива партньорска мрежа между български научни организации и висши училища, включени като участници или изпълнители на дейности по Програмата. Посочени са и възможностите за изпълнение на научно-изследователски проекти, като особено внимание се обръща на техническата помощ и логистично осигуряване на изпълнението им на Антарктида, с което се постига пълнота и оптимизиране на дейностите в полярните региони по най-целесъобразен начин. Чрез включването на НИК в полярните изследвания на България за първи път ще се разшири значително ареалът за научната работа и качеството на научните резултати, както на българските учени, така и на техните чуждестранни колеги и партньори в полярните региони и Световния океан.

Обществените предизвикателства, които предстои да бъдат решавани с НППИ 2022 - 2025, са свързани със:

- Провеждане на интердисциплинарни научни изследвания от българските изследователи с висока добавена стойност;
- Участие на българските учени в международни полярни мрежи и проекти, а също и на участието на млади учени в полярната научноизследователска дейност;
- Укрепване и разширяване на научния капацитет, привличане и насърчаване на млади хора към научната работа и изграждане на „критична маса” от полярни изследователи;

Реализирането на програмата ще допринесе за:

- Повишаване на научноизследователския капацитет и качество на научна продукция на България;
- По-активно участие на български учени в европейски и международни научни проекти, обвързани с Антарктика и Арктика;
- Интензифициране на научните изследвания във връзка с климатичните промени, опазване на биоразнообразието, измененията на околната среда и мониторинг;
- Придобиване на нови знания за състоянието на полярната околна среда, измененията, динамиката на процесите и отношението на климатичните промени към полярните региони.

Дейностите по изпълнение на програмата ще се извършват в периода от 2022 г. до 2025 г., като обхващат широк спектър от научноизследователски, обучителни и популяризиращи инициативи, които гарантират ефективно изпълнение на поставените цели и висока добавена

стойност за обществото. Изпълнението им ще се осъществява на база планирани и финансово обезпечени с помощта на НППИ 2022 - 2025 логистични дейности, необходими за реализирането на полярните експедиции и ежегодно поддържане на Българската антарктическа база (БАБ), финансирано от НПКНИ. Четири са основните направления на изпълнение на планираните дейности, а именно: провеждане на конкурсна процедура за финансиране на съвременни научни изследвания в отдалечените полярни райони на Антарктика и Арктика; привличане на млади учени и повишаване на научно-изследователския потенциал в България; логистика и поддържане на БАБ, както и провеждане на целеви интердисциплинарни наблюдения на компоненти от полярната околна среда.

Общият индикативен бюджет на програмата е до 10 800 000 лв., разпределени, както следва:

- 2022 г. – 3 500 000 лв.;
- 2023 г. – 3 600 000 лв. индикативна стойност;
- 2024 г. – 3 700 000 лв. индикативна стойност.

Финансирането на дейностите по програмата ще е за сметка на средствата за наука в централния бюджет и ще се извършва чрез бюджета на Министерството на образованието и науката (МОН). Това не ограничава и финансиране от други източници – публични и частни организации, а също и с бюджет на други ресорни министерства (напр. Министерството на външните работи, Министерството на иновациите и растежа, Министерството на околната среда и водите, Министерството на отбраната, Министерството на транспорта, Министерството на туризма). Средствата за различните етапи на финансиране на програмата ще се разпределят съгласно сключено между участниците (организации партньори) партньорско споразумение, с което се дефинира участието на всеки партньор в дейностите по програмата със съответния бюджет. Програмата ще се управлява от Консорциум с участието на Българския антарктически институт, Висше военноморско училище „Н. Й. Вапцаров” (ВВМУ), Института за гората към Българска академия на науките (БАН) и Националният природонаучен музей към БАН. Координатор на програмата ще е Софийският университет „Св. Климент Охридски” с неговия Национален център за полярни изследвания. Координаторът ще определи и председател на Изпълнителния съвет на НППИ 2022 – 2027. Министерството на отбраната чрез трансфер към бюджета на ВВМУ осигурява и ще осигурява финансовите средства за възнаграждения за заплати на личния състав от екипажа на НИК.

С проекта на акт не се транспонира европейско законодателство, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право съгласно чл. 35, ал. 2, т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на Решение на Министерския съвет за одобряване на Националната програма за полярни изследвания „От полюс до полюс“ 2022 - 2025 г. е публикуван на основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет. Материалите са съгласувани и по реда на чл. 32 - 34 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание на чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да приеме проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на национална програма за полярни изследвания „От полюс до полюс“ (НППИ) 2022-2025 г.

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката